

VERSLAG RAADSCOMMISSIEVERGADERING BEHEER EN VERKEER

Datum: 18 mei 2016
Plaats: Nieuwe raadzaal
Tijd: 20.00 - 23.20 uur

Aanwezig: dhr. **D.J. van der Meide (voorzitter)**, dhr. J.H. Luhoff (D66), dhr. C. Schimmel (D66), dhr. T. Rustebiel (D66), dhr. J.P. Koks (SP), dhr. B. de Greef (SP), dhr. J.P. Loopstra (PvdA), dhr. D.S. Ruddijs (PvdA), dhr. W.B. Leemhuis (GroenLinks), dhr. M. van der Glas (GroenLinks), dhr. A. Sijbolts (Stadspartij), mw. A.M.J. Riemersma (Stadspartij), mw. S.A. Koebrugge (VVD), dhr. M.D. Blom (VVD), dhr. H.P. Ubbens (CDA), mw. I.M. Jongman-Mollema (ChristenUnie), dhr. R.J. Lammers (Student en Stad), mw. L.H. Venema (PvdD), mw. Woldhuis (Fractie Woldhuis)

De wethouders: dhr. M.T. Gijsbertsen, dhr. J.M. van Keulen, dhr. P.S. de Rook

Namens de griffie: dhr. W.T. Meijer (commissiegriffier)

Verslag: dhr. Z. Jeurig

Insprekers: mw. Kiki en dhr. Den Boer bij agendapunt B1; mw. Kiki en dhr. Engberts (GCC) bij agendapunt B2; mw. Kiki bij agendapunt B3.

A1. Opening en mededelingen

De voorzitter

- Opent de vergadering en heet de aanwezigen welkom.
- De commissieleden ontvangen een nieuwe uitnodiging voor de excursie windenergie naar Nijmegen en Deventer. De uitnodiging van gister vervalt.

Wethouder De Rook:

- Uitspraak Raad van State, aanpassing ligweide Papiermolen: alle bezwaren zijn niet ontvankelijk verklaard. Daarmee is de omgevingsvergunning onherroepelijk geworden.

Wethouder Van Keulen:

- Overlastgevende bomen Wenckebachflat: vanuit het kapbeleid is er geen reden de bomen te kappen. De bewoners weten dit. In 2010 is het voetpad verplaatst. In 2017 of 2018 staat onderhoud gepland; de laatste keer was in 2013. De wethouder wijkt niet af van deze beleidslijn.

A2. Vaststelling verslag 13 april 2016

Het verslag wordt ongewijzigd vastgesteld.

A3. Vaststelling agenda

De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld.

A4. Afspraken en planning

a. Besluitenlijst

Wethouder Van Keulen:

- Toezegging bomen Wenckebachflat: zie onder mededelingen.

b. LTA september

Wethouder Van Keulen:

- Evaluatie pilot graffiti kunst: de commissie heeft vandaag een brief ontvangen met de stand van zaken. De pilot eindigt in november; in het eerste kwartaal 2017 komt de evaluatie.
- Voorlopige herinrichting binnenstad-west en kredietaanvraag: dit punt komt in juni 2016 in de commissie.
- GR Omgevingsdienst: de kadernota 2017 komt in het najaar 2016.
- Standplaatsenbeleid: de inspraaktermijn loopt tot 1 juni 2016. Daarna ontvangt de commissie informatie.

c. Lijst initiatiefvoorstellen en moties

De voorzitter:

- Stelt vast dat de commissie akkoord gaat met de wijzigingsvoorstellen in blauw.

A5. Conformstukken

a. Ontwerpbesluit tot het erkennen van de waterbodembodemkwaliteitskaart

(raadsvoorstel 14 april 2016)

Het voorstel gaat als conformstuk naar de raad van 8 juni 2016.

b. Kredietaanvraag maatregelen auto Netwerkanalyse Groningen-Assen

(raadsvoorstel 21 april 2016)

Het voorstel gaat als conformstuk naar de raad van 8 juni 2016.

c. Plankosten Verkenning Westelijke Ringweg

(raadsvoorstel 21 april 2016)

Het voorstel gaat als conformstuk naar de raad van 8 juni 2016.

d. Definitief ontwerp busknooppunt UMCG Noord

(raadsvoorstel 28 april 2016)

Dhr. Koks (SP):

- Komt er een overkapping? Zo nee, kan dit alsnog in de plannen worden opgenomen?

Dhr. Sijbolts (Stadspartij):

- Merkt op dat de bewonersvereniging tevreden is.

Wethouder De Rook:

- Overkapping: dit zit niet in het voorstel maar het ontwerp maakt het mogelijk dit in de toekomst te realiseren.

Dit stuk gaat als 1-minuutinterventiestuk naar de raad van 8 juni 2016.

e. Jaarstukken 2016 Regio Groningen-Assen - wensen en bedenkingen

(collegebrief 28 april 2016)

De brief wordt voor kennisgeving aangenomen.

A6. Ingekomen stukken

Er zijn geen opmerkingen.

A7. Rondvraag

Mw. Jongman (ChristenUnie):

- Oosterhamrikzone: het blijkt dat de variant van de bewoners niet in het collegevoorstel naar voren komt. Tijdens de verkiezingen hebben partijen beloftes gedaan. Het college kan hier niet omheen.
- De fractie pleit uitstel van behandeling van het collegevoorstel.

Dhr. Koks (SP):

- Voegt toe dat een totaalplan ontbreekt voor de verkeers- en parkeersituatie in het gebied.

Wethouder De Rook:

- Het college presenteert de plannen eerst aan de bewoners voordat die aan de raad worden voorgelegd. Het is vreemd dat nu wordt gevraagd een plan niet te agenderen terwijl het plan er nog niet ligt. De wethouder verzoekt de commissie om eerst het voorstel af te wachten.

Dhr. Koks (SP):

- Baileybrug Koeriersterweg: bewoners hebben klachten over de veiligheid. Klopt het dat de brug er mogelijk vijf jaar blijft liggen?
- Is de raad op de hoogte gesteld van een tweede vertraging in het project?

Wethouder De Rook:

- De gemeente neemt volgende week contact op met de bewoners.
- Door vertragingen zal de brug in 2019 verdwijnen. De termijn van vijf jaar is de maximaal mogelijke termijn in verband met de huur. Die termijn speelt nu niet.
- De tweede vertraging: de wethouder zoekt dit uit.

Dhr. Van der Glas (GroenLinks):

- Noorderplantsoen: afgelopen periode zijn door het barbecueën vele brandplekken ontstaan. Waren er handhavers aanwezig?

Wethouder Van Keulen:

- De afgelopen periode waren handhavers bezig.
- Begin juni zijn nieuwe flyers beschikbaar die in combinatie met picknickkleedjes worden uitgedeeld.

Inhoudelijk deel

B1. Investing geothermie en warmtenet Noordwest

(raadsvoorstel 29 april 2016)

Inspreker mw. Kiki (op persoonlijke titel) vindt het project een opgelegd systeem waar individuen geen invloed op hebben. Spreker zal milieuorganisaties vragen bezwaar te maken tegen het raadsvoorstel om WarmteStad op te richten. De politiek moet buiten een door de politiek opgezet energiebedrijf blijven. De gemeente heeft weinig ervaring met het onderwerp. Bewoners hebben een onafhankelijk systeem nodig.

Inspreker dhr. Den Boer (op persoonlijke titel) heeft veel duurzame maatregelen aan zijn woning getroffen. Spreker heeft een dilemma omdat hij geen maatregelen kan treffen die gasgebruik overbodig maken. Aansluiting op het warmtenet zou dit probleem oplossen. Dit kan echter niet op korte termijn omdat grote afnemers voorrang krijgen. Kan er op korte termijn een fijnmazig net komen?

Dhr. Koks (SP):

- Staat volledig achter het geothermieproject. Het helpt de stad energieneutraal te worden.
- De fractie heeft nog enkele twijfels.
- Ten eerste de veiligheid in verband met aardbevingen: waar blijft het onderzoek van het Duitse bureau? Experts adviseerden meer onderzoek te doen om meer zekerheid over de ondergrond te krijgen. Is dit keuzemoment opgenomen in de aanpak?
- Ten tweede de omwonenden: wat doen NAM en WarmteStad als schade aan hun huizen ontstaat? Een ander punt is de positie van de huurders: kunnen de kosten van overstap van gas naar aardwarmte worden vergoed? Huurders zijn nu 15% goedkoper uit dan het bedrag op basis van de Warmtewet. Dit positieve verschil moet voor lange tijd worden gegarandeerd. Wat vindt het college? En: waar is de reactie van de huurdersvertegenwoordiging bij de corporaties?
- Ten derde de bedrijfseconomische risico's: welke zekerheden zijn er? Er zijn nog geen contracten met externe financiers: willen zij een gemeentelijke garantstelling? De RebelGroup maakt enkele kritische kanttekeningen. Is het college bereid het idee voor een doen - niet doen besluit over te nemen?
- De bv wordt een nutsbedrijf. Bij eventueel vermarkten moet de raad het laatste woord hebben.

Dhr. Van der Glas (GroenLinks):

- Is groot voorstander van het project.
- De risico's: de reactie van WarmteStad is plausibel.
- De fractie maakt zich geen zorgen over de afname. Waarom ontbreken de scholen?
- Financiële participatie: is crowdfunding een manier om iedereen te kunnen laten participeren?

Dhr. Loopstra (PvdA):

- Is onder de indruk van de zorgvuldigheid waarmee het project is opgezet.
- Vindt dat de gemeente een grote verantwoordelijkheid blijft dragen na oprichting van de bv. De gemeente moet een beslissende stem hebben. Vindt het college dat ook?
- Social return: worden de richtlijnen van de gemeente gehanteerd? Is social return onderdeel van de aanbesteding?
- Werkgelegenheid: wat gaat het college doen om werkzoekenden in de stad aan werk bij dit project te helpen?
- Noorderpoort en Alfacollege: gaat het college iets doen om opleidingen af te stemmen op werken bij het project?
- Elektrisch koken: kan het college er bij corporaties op aandringen een betalingsregeling te treffen voor de aanschaf van nieuwe kookspullen en dergelijke?
- Op een vraag van dhr. Koks (SP): het klopt dat er risico's zijn. De fractie heeft vertrouwen in de gedegen opzet van het project.

Mw. Jongman (ChristenUnie):

- Is tevreden over de voorgelegde stukken.
- Dit is het moment voor go/no-gobeslissing. De gemeente gaat nl. 7 miljoen euro uitgeven.
- De risico's: hoeveel geld is de gemeente kwijt als het project mislukt?
- Robuustheid van de afname: er is meer duidelijkheid nodig over de afzetmarkt.
- Technische onzekerheid: er zijn nog enkele problemen.

- De gemeente gaat zelf een rechtspersoon oprichten omdat de markt niet wil.
- Onderbouwing energieprijzen: dit blijft onzeker. Wat gebeurt als de energieprijzen wel stijgen? Kan de businesscase dit verdragen?
- De vergelijking met wind en zon: kan worden aangegeven hoeveel wind- en zonne-energie met hetzelfde bedrag kan worden bereikt? Hoe kijkt het college aan tegen het feit dat de warmtebron na 50 jaar leeg is en pas 100 jaar later weer kan worden gebruikt?
- Spreker wijst op het duurzame en het economische aspect: wat geeft de doorslag en wat heeft voorrang? Zie de uitspraken van dhr. Herbers bij de expertmeeting.
- De fractie is gezien het bovenstaande en gezien de genoemde risico's en onzekerheden op dit moment niet voor het project. Is dit project het waard zulke grote risico's te lopen? Het gaat om een grote investering.

Mw. Venema (PvdD):

- Kan worden overwogen snel een fijnmazig warmtenet aan te leggen?
- De fractie is groot voorstander van toepassing van geothermie.
- Spreker is positief over de samenwerking met de Gasunie en is het eens met de SP om de definitieve samenwerking eerst aan de raad voor te leggen.
- De communicatie verloopt goed.
- De fractie is het eens met het voorstel en met de verstrekking van 7 miljoen euro. Het risico op aardbevingen is nagenoeg weggenomen.

Dhr. Schimmel (D66):

- Het project helpt om de ambitie te realiseren om als stad energieneutraal te worden.
- De risico's zijn door het college goed afgedekt. Het risico op aardbevingen is nagenoeg nihil.
- Het grootste risico doet zich voor bij het boren van de put. Als dat mislukt, kan een warmtenet op basis van biomassa worden gerealiseerd.
- Een ander risico wordt gevormd door de afnamecontracten. Als de raad een definitief besluit neemt, liggen de contracten voor de eerste fase op tafel en dat is positief.
- De fractie stemt in met het voorstel.

Mw. Koebrugge (VVD):

- Is positief over het project. Nog niet alle risico's zijn weerlegd.
- Wat als de biomassacentrale niet werkt? Welke gevolgen heeft dit voor de omgeving? Wordt dan genoeg energie geleverd?
- Andere risico's: onvoldoende afnemers en financiële risico's. Wat is het maximale financiële risico?
- Heeft het college nagedacht over go/no-gomomenten? De fractie vindt die noodzakelijk.
- Als het rendement lager dan 6% wordt, moet het project worden gestopt.
- Als het experiment slaagt, zal de energievoorziening via geothermie niet volledig in handen moeten zijn van de overheid. De markt zal een rol moeten spelen. De raad moet daarover besluiten.
- Een goede communicatie met de bewoners is noodzakelijk.

Dhr. Ubbens (CDA):

- Vindt geothermie een belangrijke energiebron in verband met het langetermijndoel.
- Helaas doen door de lage rendementen geen commerciële partijen mee.
- De experts lieten zien dat de veiligheidsrisico's klein zijn en goed onderbouwd zijn.
- De second opinion van de RebelGroup is vrij kritisch.
- Het is vreemd dat de RebelGroup geen inzage had in het rekenmodel. Daardoor kon zij geen garanties afgeven. Wanneer ontstaat hierover duidelijkheid? Hetzelfde geldt voor duidelijkheid over de afzet.
- De RebelGroup is kritisch over de te verwachten kosten van het boren en over de gehanteerde contractvorm. Wie betaalt de eventuele hogere kosten van het boren? Hoe groot is het risico van de gemeente?
- De gasprijs: wat is de invloed van een blijvend lage gasprijs? Omdat de kosten gelijk blijven, is de vraag of er voldoende ruimte is om dit soort tegenslagen op te vangen.
- De kritiek van de RebelGroup wordt niet volledig door WarmteStad weerlegd. Kan de raad niet beter een besluit nemen als de afnamecontracten en de contracten met de banken zijn getekend?

Dhr. Sijbolts (Stadspartij):

- Hoe gaat de Gasunie participeren? Op zich is dit positief.
- Onderbouwing kosten van de putten: hieraan zit een risico en de RebelGroup doet aanbevelingen. Neemt het college de aanbevelingen over?
- De prijs voor de consument: bij een dalende gasprijs bestaat een risico dat een laag tarief voor de consument niet mogelijk is. Consumenten mogen niet op hogere kosten worden gejaagd.
- De RebelGroup zegt dat de businesscase onvoldoende is om externe financiers aan te trekken. Tevens zegt het bureau dat een definitieve businesscase kan worden opgesteld na afronding van het proces met de afnemers. Wat zijn de gevolgen voor het raadsvoorstel?
- Wanneer komt duidelijkheid over de andere kritiekpunten van de RebelGroup?
- Spreker is voor het opknippen van besluiten. Is dat mogelijk?

Dhr. Lammers (Student en Stad):

- Is positief over het project. Het project is belangrijk om de energiedoelen te halen. Het levert voordelen op voor de bewoners.
- Het overschakelen van gas op elektriciteit: hoe worden de kosten van bewoners vergoed?
- De risico's zijn onvoldoende reden om niet door te gaan met het project.

Mw. Woldhuis (Fractie Woldhuis):

- Het is goed dat de gemeente energieneutraal wil worden. De vraag is of dit ten koste van alles moet worden nagestreefd. De risico's moeten volstrekt helder zijn en moeten worden afgewogen.
- Het risico op aardbevingen is gering. Toch moet er serieus naar worden gekeken.
- De businesscase moet worden doorgerekend met hogere investeringskosten, een lagere gasprijs, een reële jaarlijkse indexering en de omzetonwikkeling op basis van definitieve afspraken met stakeholders.
- De risico's moeten niet bij de gemeente worden neergelegd.
- De fractie vindt het gezien de onduidelijkheden nu niet moment ja of nee tegen het project te zeggen.

Wethouder Gijsbertsen:

- Geeft het energetisch belang aan van het project. Het project is qua omvang vergelijkbaar met vijf grote windmolens en met 140 voetbalvelden met zonnepanelen.
- Dit project dekt ongeveer 25% van de taakstelling op warmtegebied. Het gaat om een bewezen techniek.
- De opleidingen hebben baat bij deze voor de stad nieuwe vorm van kennis.
- De raad is goed geïnformeerd over de risico's. In veel gevallen is het gelukt die te mitigeren.
- Het financieel risico voor de gemeente is 7 miljoen euro. Daar bovenop komt het risico van de boring: als die mislukt, heeft de gemeente een maximaal restrisico van een deel van de 3 miljoen euro die daarmee is gemoeid. In totaal is het risico voor de gemeente maximaal 10 miljoen euro in het geval alles misgaat. Het risico op het mislukken van de boring is kleiner dan 2%. De gemeente heeft daarvoor een reservering gemaakt.
- Het risico bij de afzetcontracten: de afspraak is dat er contracten liggen met een omvang van 3500 woningequivalenten op het moment van de raadsvergadering. Dit aantal stijgt nog tot 4200. Dit is opgenomen in de businesscase. Er zijn scenario's ontwikkeld op basis van de basecase.
- In bepaalde scenario's zijn combinaties van risico's doorgerekend. De internal rate of return geeft het resultaat weer. Conclusie is dat er een robuuste basecase is en dat de afzet de nodige aandacht blijft vragen.
- In bepaalde scenario's is rekening gehouden met een lagere gasprijs. Ook is een voorziening opgenomen.
- De second opinion: het klopt wat de RebelGroup zegt over het model. Het model moet nader gespecificeerd worden als met banken wordt gesproken over de financiering.
- De financiering: de door banken genoemde voorwaarden, de term sheets, laten zien dat financiering mogelijk blijkt. De gemeente heeft als voorwaarde dat geen moedergarantie wordt verstrekt.
- De inschatting van de risico's door de RebelGroup is anders dan die door WarmteStad. Het college wil zo behoudend mogelijk schatten en heeft goed naar beide inschattingen gekeken.
- De scholen: O2G2 wil in een latere fase meedoen.
- Social return: het college gaat zich hiervoor inspannen.

- Crowdfunding is bij dit project nogal ingewikkeld.
- Elektrisch koken door de afnemers: de wethouder zegt toe samen met de corporaties uit te zoeken hoe deze investering voor iedereen betaalbaar kan worden.
- Rol van de gemeente: de gemeente heeft een bepalende rol zoals de raad in 2015 heeft vastgelegd. Binnen de onderneming heeft de gemeente een doorslaggevend belang.
- Rapport over de bodem en aardbevingen: de wethouder zegt toe de geoloog op 1 juni toelichting te laten geven.
- Biomassa: hiermee kunnen 7500 wooneenheden worden verwarmd.
- Technische zaken: wat het college op dit moment moet weten, weet het college. Er hoeven geen nieuwe aspecten te worden verkend. Op het moment van de eerste boring worden nieuwe zaken duidelijk zoals de druk.
- Het college streeft er samen met de corporaties naar het tarief onder de gasprijs te houden. Elke vier jaar wordt herijkt met het oog op de tarieven.

Het voorstel gaat als bespreekstuk naar de raad van 8 juni 2016.

B2. Reactie rapport Stichting Flyover Groningen

(collegebrief 17 maart 2016)

agendering op verzoek van VVD en ChristenUnie

De voorzitter:

- Zegt dat de afgelopen week nog brieven zijn binnengekomen van het college en van het GCC. Vanochtend is een mail ontvangen van dhr. Meens (Century).

Inspreker mw. Kiki wijst op het aspect windhinder. Een kabelbaan die aankomt op het Forum kan daarom niet. De vraag blijft overeind waar de kabelbaan in de binnenstad zal aanlanden. Niemand kan er uitsluitsel over geven.

Inspreker dhr. Engberts (GCC) zegt dat het GCC voor een flyover is. Het is een goede aanvulling op het bestaande openbaar vervoer. Er ligt een goede businesscase. Het project kan zonder subsidie worden gerealiseerd en heeft vele voordelen. De haalbaarheid is aangetoond en de vraag is of de raad en het college de flyover willen omarmen. Het GCC doet het aanbod om met partijen te komen die willen financieren, ontwikkelen en exploiteren. Dit kan alleen als de gemeente volop achter het project staat. Vragen om nog meer onderzoek is niet de juiste weg.

Mw. Koebrugge (VVD):

- Vindt dat het college en de raad het initiatief niet kunnen negeren. De VVD is voor een kabelbaan. Het is positief dat het gaat om een private investering.
- In maart 2013 vroeg een meerderheid van de fracties om aanvullend onderzoek. Dat onderzoek ligt nu voor. Hoe denken de andere fracties erover?
- Het college zegt in zijn brief niet te willen voorsorteren op een flyover. De fractie vindt dat vreemd gezien de sluitende businesscase. Spreker noemt de voordelen van een flyover. Een flyover is een kans voor de binnenstad.
- Dat een kabelbaan onder de Wet personenvervoer 2000 valt, betekent niet dat er overheidsgeld in zou moeten.

Mw. Jongman (ChristenUnie):

- De eerste brief van het college was te kort door de bocht.
- Er zitten nog de nodige haken en ogen aan het initiatief maar de fractie is positief.

Dhr. De Greef (SP):

- Vindt de collegebrief van 17 maart 2016 erg helder: het college ziet de toegevoegde waarde van een flyover niet. De SP is niet voor een kabelbaan. Er zal publiek geld in moeten omdat de kabelbaan onder openbaar vervoer valt.
- De argumenten tegen een kabelbaan zijn: een kabelbaan concurreert met het openbaar vervoer, een halte bij het UMCG is niet haalbaar, de schattingen voor reizigersaantallen zijn te optimistisch en de ritprijs is erg hoog.
- De brief van 11 mei is minder helder en laat in het midden welk standpunt het college heeft. Het college vraagt om nader onderzoek.
- De SP vindt dat de raad moet kiezen en de kabelbaan moet afwijzen.

Dhr. Luhoff (D66):

- Vindt het rapport nog onvoldoende om het college nu al te vragen een bestuurlijk besluit te nemen. Er is meer onderzoek nodig. Er is geen zicht op de financiering.

- In 2011 heeft het college een aantal eisen aan een kabelbaan gesteld. Die eisen staan nog steeds overeind en D66 ondersteunt die eisen. De businesscase biedt te weinig houvast om op korte termijn aan die eisen te voldoen.
- Er moet nog het nodige worden onderzocht. De collegebrief van 17 mei 2016 geeft hiertoe een aanzet.
- Bespreekpunt 1: het is niet zo dat het college sprak over een eenzijdig terugtrekken of zei dat een kabelbaan geen toekomst zou hebben.
- Bespreekpunt 2: ook D66 is verbaasd. Dit zou nader onderzocht moeten worden.
- Bespreekpunt 3: het is goed dat het college in tweede instantie aangaf nog met inhoudelijk commentaar te komen.
- Bespreekpunt 5: het zoeken naar investeerders is een taak voor de initiatiefnemers.

Dhr. Sijbolts (Stadspartij):

- Bespreekpunt 1: het klopt dat de eerste brief van het college erg kort was.
- Is het eens met de argumenten van het college. De fractie is niet voor een kabelbaan die tot in de historische binnenstad gaat. De ritprijs wordt erg hoog.

Dhr. Leemhuis (GroenLinks):

- Vindt net als in 2013 dat er nog veel vragen bestaan over de haalbaarheid van een kabelbaan.
- De grootste bezwaren betreffen het risico en de financiering. Ook de reizigersaantallen zijn onzeker. Andere bezwaren betreffen het historisch stadsgezicht, de privacy en de concurrentie met de aangelegde busbaan.
- Spreker wijst op de hoogte van de op te richten masten: 55 meter.

Dhr. Ubbens (CDA):

- Kan zich vinden in de opstelling van het college.
- Grootste bezwaren tegen een kabelbaan betreffen het historisch stadsgezicht en de woonkwaliteit. Dit is nog te weinig onderzocht. Het zou onderdeel kunnen zijn van een mkba.

Mw. Venema (PvdD):

- Is voor vormen van vervoer die het milieu niet of zo weinig mogelijk belasten.
- De kabelbaan is daarvan een voorbeeld.
- De kabelbaan kan het openbaar versterken. Het is een schoon vervoermiddel.
- Het OV-bureau kan een rol vervullen.
- De vraag is hoe de kabelbaan kan worden ingepast in het totale aanbod van openbaar vervoer.
- Duurzaamheid is in dit geval belangrijker dan het historisch stadsgezicht.

Dhr. Lammers (Student en Stad):

- Vindt het initiatief lovenswaardig.
- Begrijpt de argumenten van het college. De argumenten worden echter niet inhoudelijk onderbouwd. Ook het rapport doet dat niet.
- Het aanzicht van de stad is een terecht argument. De vraag is hoe de bewoners erover denken.
- Conclusie: er is nog te weinig bekend over de gevolgen. Er worden van beide kanten geen inhoudelijke onderbouwingen van de argumenten geleverd. De fractie kan nog niet zeggen voor of tegen de kabelbaan te zijn.

Mw. Woldhuis (Fractie Woldhuis):

- Vindt het een goed initiatief.
- Vindt dat het college de initiatiefnemers wat meer perspectief had moeten bieden.
- Het privaatrechtelijke aspect moet worden uitgezocht zodat een inhoudelijk debat mogelijk is.

Dhr. Ruddijs (PvdA):

- Vindt het goed het initiatief niet te snel van tafel te vegen.
- Steunt het standpunt van het college.
- Het voorgestelde tracé leidt tot flinke problemen. Er kan mogelijk naar andere tracés worden gekeken.
- Er is geen sprake van een sluitende businesscase.
- De historische binnenstad is een belangrijk element.
- De fractie wil niet dat er publiek geld naar een kabelbaan gaat.

Wethouder De Rook:

- Het college wil niet zelf een kabelbaan ontwikkelen. Het wordt niet als een opgave gezien.
- Het college vindt het initiatief positief.
- De wethouder legt uit waarom het college dezelfde eisen aan het initiatief stelt als in 2011.

- Het college wil niet na afronding van de haalbaarheidsstudie de verantwoordelijkheid overnemen. In de brief van 2011 staat dat de markt verantwoordelijkheid neemt voor de uitvoering, de financiering en de exploitatie.
- Het initiatief ligt bij de GCC. Het college geeft inhoudelijk feedback om zo de GCC in staat te stellen de haalbaarheidsstudie naar het door het college gewenste niveau te tillen.
- Naast alle genoemde aspecten is draagvlak een belangrijk onderwerp.
- De raad gaat over het aanpassen van bestemmingsplannen.
- Het klopt dat de collegebrief van maart 2016 aan de GCC een andere toon had moeten aanslaan. Ook een betere onderbouwing was op zijn plaats geweest.
- De wethouder legt uit waarom het college niet gaat voorsorteren op de invoering van een kabelbaan.
- De wethouder acht het mogelijk dat er een beter onderzoek komt op basis waarvan de initiatiefnemers verder kunnen gaan. Het college spreekt met de initiatiefnemers.

De voorzitter:

- Concludeert dat het college gaat praten met de GCC en dat de raad te zijner tijd nadere informatie ontvangt.

Mw. Koebrugge (VVD):

- Stelt voor een expertmeeting te houden zodat de raad beter geïnformeerd is.

Dhr. Luhoff (D66):

- Stelt voor eerst het gesprek van het college en de GCC en het daarop te baseren onderzoek af te wachten en te kijken of voldaan is aan de voorwaarden uit 2011.

Dhr. Leemhuis (GroenLinks):

- Sluit zich bij dhr. Luhoff aan.

De voorzitter:

- Blijft bij zijn eerdere conclusie: de commissie wacht de gesprekken tussen het college en de GCC af. De commissie ontvangt daarover te zijner tijd informatie van het college.

B3. Uitvoering Zuidelijke Ringweg

(bespreekpunten ChristenUnie, CDA, Stadspartij en SP)

Inspreker mw. Kiki zegt dat in het winningsplan Groningen 2016 staat dat voor de ZRG specifieke ontwerpeisen zijn gesteld die door aannemers worden uitgewerkt in maatregelen. Verder staat er dat nog niet bekend is of maatregelen nodig zijn en dat diverse instellingen bezig zijn met de aardbevingsbestendigheid. Spreker vindt het vreemd dat de aanbesteding ondertussen gaande is. Verder is het erg vreemd dat de tunnel in bepaalde omstandigheden kan worden afgesloten en door niemand meer is te gebruiken.

De behandeling van dit agendapunt wordt naar de volgende commissievergadering verplaatst.

B4. OV-bureau Groningen Drenthe

- Jaarverslag en jaarrekening 2015 (collegebrief 22 april 2016)
- Ontwerpbegroting 2017 en ontwerpdienstregeling 2017 (collegebrief 28 april 2016)

Mw. Riemersma (Stadspartij):

- De ontwerpdienstregeling 2017 ziet er goed uit. Het aantal robuuste lijnen wordt uitgebreid. Ook komt er een snelle verbinding met het vliegveld. Kan Q-link zo snel mogelijk gaan rijden?
- Het is jammer dat de tussenwijkse verbindingen in de buitenwijken dreigen af te kalven. Wat vindt het college?
- Kunnen de bewonersorganisaties op tijd op de stukken reageren?
- De wensen van de fractie zijn: een buslijn naar het evenemententerrein Roode Haan, een herinvoering van de busroute in Ulgersmaborg en een hogere frequentie van de bussen in de avonden.

Dhr. Ruddijs (PvdA):

- Vindt dat de stukken er goed uitzien en noemt enkele voorbeelden.
- Wijst op de congestie op de Van Ketwich Verschuurlaan.
- Sociale veiligheid: de stukken gaan er niet op in. Dit kan aan het OV-bureau worden voorgelegd.

Dhr. Koks (SP):

- Betreurt het opheffen van buslijn 7 en de halte in de Brugstraat. Er staan echter veel goede zaken tegenover.
- De punctualiteit van de bussen is gedaald: wat gaat het OV-bureau daaraan doen?
- Het advies van het OV-cliëntenplatform: kan dit advies volgend jaar worden meegestuurd?
- Spreker sluit zich aan bij de opmerkingen over de Van Ketwich Verschuurlaan en de situatie bij lijn 8.

Dhr. Rustebiel (D66):

- Is blij dat de indicator duurzaamheid vanaf volgend jaar meer aandacht krijgt.

Dhr. Ubbens (CDA):

- Kan zich grotendeels vinden in de inhoud van de stukken.
- Kan het overschot op het weerstandsvermogen gereserveerd worden voor de nieuwe concessie?

Dhr. Blom (VVD):

- Is positief over de nieuwe dienstregeling.
- Is blij met de buslijnen naar het vliegveld.

Mw. Jongman (ChristenUnie):

- Is tevreden over de samenwerking.
- Punctualiteit: er zijn bussen die langzamer door het overige verkeer gaan rijden. Ook de gemeenterekening merkt op dat de punctualiteit in het geding is.
- Als gevolg van de maatregelen uit de Binnenstadsvisie gaan de tarieven met 10 eurocent omhoog.

Mw. Venema (PvdD):

- Is blij te horen dat afgelopen jaar een goed jaar was voor het openbaar vervoer.
- Het is goed dat het onderwerp duurzaamheid is toegevoegd. Het gebied Groningen-Drenthe is onderdeel van een landelijke pilot. De fractie volgt de uitkomsten op de voet. Het verminderen van de CO₂-uitstoot met 2% kan ambitieuzer worden geformuleerd. De aanpak voor de invoering van elektrische bussen ziet er goed uit.
- Goede communicatie is belangrijk bij het uitvoeren van de dienstregeling.

Dhr. Leemhuis (GroenLinks):

- Anders Rijden: kan het college hier iets over zeggen?

Wethouder De Rook:

- Q-link 1: ook het college heeft de ambitie deze lijn zo snel mogelijk in te voeren. Eerst moet de infrastructuur gereed zijn. De bus zal volgend jaar rijden.
- OV-Consumentenplatform: het advies zal volgend jaar worden bijgevoegd. De wethouder zal de reactie van het OV-bureau naar de raad sturen.
- De wijkorganisaties kunnen tot 22 juni 2016 reageren.
- Buslijn Roode Haan: de bestaande bus gaat vaker rijden. De andere wensen van de Stadspartij kunnen nu niet worden gehonoreerd wegens geldgebrek.
- Van Ketwich Verschuurlaan: het klopt dat er knelpunten zijn. Er wordt goed naar gekeken, vooral als er bussen zullen rijden van P+R Hoogkerk naar station Europapark.
- Sociale veiligheid: de gemeente en ook het OV-bureau hebben er aandacht voor. De stad wil leren van andere gemeenten. Eventuele maatregelen zijn bedoeld om problemen te voorkomen. Als dit geld gaat kosten, moet de begroting worden aangepast.
- Punctualiteit: dit komt terug bij de bespreking over de rekening 2015. Het vraagstuk wordt de komende jaren groter vanwege de werkzaamheden in de stad. De wethouder zoekt uit of het onderwerp punctualiteit in de stukken van het OV-bureau wordt behandeld. Hij komt er bij de jaarrekening op terug.
- De vraag van het CDA over het weerstandsvermogen: het is niet zo dat het weerstandsvermogen wordt opgesoupeerd. De wethouder legt uit hoe het zit met de bedragen voor 2020 en 2021 in de meerjarenbegroting. Men gaat uit van ongewijzigd beleid en geen extra maatregelen. Getoond wordt dat zonder te bezuinigen op de dienstregeling een sluitend meerjarig perspectief mogelijk is. De dekking vindt plaats vanuit de reserve. Vanaf 2019 is er een nieuwe aanbieder en zijn de nieuwe financiële kaders bekend.
- Anders Rijden: het OV-bureau onderzoekt dit. Het wordt in juni besproken. De wethouder informeert de commissie.

De voorzitter sluit de vergadering om 23.20 uur.